

Nekünk az a magasztos hivatásunk, hogy az örök reformáció és a szüntelen lelki és szellemi újjászületés jézusi és dávidferenci örökségét hitéletünkben és mindennapi cselekedeteinkben újra meg újra valóssággá magasztosítsuk. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy hitünkhöz, amit gondviselő Istenünktől drága, szent ajándékképpen kaptunk, mindhaláláig hűségeseeknek kell bizonyulnunk, de ugyanakkor meg kell becsülnünk és tiszteletben kell tartanunk Dávid Ferenc szellemében mindazt, amit más vallásokhoz tartozók, más hitet vallók szentnek és alapvető értéknek tartanak, azon az alapon, hogy mi, Jézus tanításai értelmében ugyanannak a mennyei Atyának gyermekei, következőleg egymásnak testvérei vagyunk, akiket arról lehet megismerni, hogy egymást szeretjük. Nekünk gondolkozásunkkal és cselekedeteinkkel szüntelenül arról kell tanubizonyosságot tennünk, hogy a hit és az értelem, a lelki elmélyülés és a józan ész, az imádkozás és felebaráti szeretet gyakorlása szervesen egybetartoznak, egymásnak elválaszthatatlan édes testvérei.

Legyen áldott a szent emlékezés és a jövőbe vetett feltétlen hit. Legyenek áldottak mindazok, akik a múltban a szüntelen lelki újjászületést hirdették és gyakorolták. És nyugodjék meg Isten áldása mindazokon, akik ma is a magasrendű emberi életet teljes lelkükkel éhezik és szomjuhózzák és annak diadaláért mindenüket odaáldozni készek. Amen.

Dr. KOVÁCS LAJOS

IMHOL VAGYOK, KÜLDJ EL ENGEM

Ézs. 6,1--8.

Az ókorban, már 3—4000 esztendővel Jézus születése előtt ismert volt önéletrajzok írása, emlékiratok készítése, amelyet főképpen a világbirodalmak uralkodói és kiemelkedő vezéregyéniségei gyakoroltak. Babilónia, Egyiptom és AsszírIA hatalmas uralkodói ezekben az írásaikban, amelyeket rendszerint agyagtáblákra vésettek, saját személyük dicséretét zengték azzal a szándékkal, hogy államvezetési bölcsességüket, valamint a különböző ellenségekkel folytatott háborúik és fényes győzelmek diadalmas emlékét az utókor számára megörökítsék. Ilyen természetű feljegyzések az utóbbi évtizedekben, a rendszeres tudományos ásatások eredményeképpen nagy számban kerültek felszínre és váltak ismertté.

Az ótestamentumi próféták könyvei, amelyek nagyrészt a Jézus születése előtti 8. és 5. évszázadok közötti időszakban, tehát mintegy két és fél ezer évvel ezelőtt keletkeztek, bizonyos tekintetben szintén önéletrajzok, emlékiratok, de azok az uralkodók önéletrajzaitól és emlékirataitól lényegileg különböznek. A próféták nem azért írtak, hogy saját személyüket előtérbe helyezték, hogy maguknak dicsőséget és hírnevet szerezzenek. Ők meggyőződésük szerint azt jegyezték fel, amit Isten

velük az elragadtatottság, a lelki élmény, a látomás nagyszerű pillana-
taiban közölt, és szent komolysággal, izzó lelkesedéssel hirdették azt,
amit Isten a válság óráiban vagy dorgálás vagy biztatás formájában
mondott.

*

Ézsaiás még egészen fiatal volt, amikor az alapígenkben felolvasott
elhívó látomásban részesült, amely profétává, Isten üzenetének szószó-
lójává tette.

Az élmény színhelye a jeruzsálemi templom volt. Ézsaiás minde-
nekelőtt egy óriási, vakító fényességben Isten trónját és a trónon ülő
Isten ragyogó palástjának a szélét látta. Aztán csodálatos, hatalmas
hangokat hallott, emberi és állati vonásokkal rendelkező hatszárnyú sze-
ráfoknak nevezett óriási lények ajkairól, amint megállás nélkül válto-
kozó énekeket énekeltek Isten dicsőítésére. Az egyiknek az éneke így
hangzott: „Szent, szent, szent a Seregeknek Ura!” A másik szeráf így
felelt: „Teljes mind a széles föld az ő dicsőségével!”

A profétát először szörnyű ijedtség, hatalmas rémület fogta el. Isten
nagyságával, fenségével és hatalmával szemben kicsinységének, erőt-
lenségének, bűnös voltának és tisztátalanságának tudata vett rajta erőt.
Úgy érezte, meg kell semmisülnie, mert földi szemei bepillantottak az
isteni dicsőség fényességébe és ragyogásába. És akkor csodálatos dolog
történt. A szeráfok egyike az áldozati oltárról egy fogóval egy izzó szén-
darabot emelt fel, azzal a profétához repült és ajkait megérintette, mi-
által bűnös, tisztátalan volta megszűnt és ő megtisztulva állhatott meg
Isten színe előtt, hallhatta szavait: „Kit küldjek el és ki mégyen el
nékünk?” és felelhetett Istenének mély, tiszta áhítattal és túlradó bol-
dogsággal: „Imhol vagyok én, küldj el engem!”

E nagyszerű látomásnak három kiemelkedő vonása van. Először:
Isten abszolút fenségének és az ember Istennel szembeni kicsiny, bűnös,
tisztátlan voltának a felismerése. Másodsor: Isten közelhajol az őt
dicsőítő és bűneit töredelmesen megvalló emberhez, megtisztítja és lel-
kében újjáteremti. Harmadsor: Isten hívó szavára, személyes megbízá-
sára a proféta örömmel és a szolgálat, a hivatás feltétel nélküli vállalá-
sával határozott igennel felel.

Ézsaiás mindenekelőtt Istennek mindenekfelett való fenségét és
szentségét hirdeti. A szentség olyan valamit jelent, ami kizárólagosan
Isten tulajdona. Ézsaiásnál az istenfogalom erkölcsi tartalmat kap. Isten
egyedülállóan jó. Ézsaiás proféciájának alapja, kezdete és vége, leglé-
nyegesebb jellegzetessége az Istenében való megingathatatlan, diadal-
mas hit és bizalom. Olyan hit lángolt benne, amely akkor sem ingott
meg egyetlen pillanatra sem, amikor az események egészen másképpen
alakultak, mint ahogyan azokat az emberi elme magának kiformálta, és
minden megrázkódtatás után még merészebben tört a magasba.

A tisztaság és tisztátalanság kultikus fogalmak voltak és abban az
időben minden vallás életében fontos szerepet játszottak. Személyekre,
dolgokra, vagy állatokra vonatkoztak, akik vagy amelyek valamilyen
okból istentiszteleti használatra állandó vagy átmeneti jelleggel alkalmatlanná váltak és Isten elé nem kerülhettek. Így pl. értékes tárgya-

kat, mint arany, ezüst, vas, réz, amelyek hadizsákmányként kerültek a nemzet birtokába, és amelyek tisztátalanoknak számítottak, tűzön viték keresztül, azaz minden bizonnyal beolvasztották, hogy azok a kultusz számára tisztává váljanak. Később a tűzben való beolvasztást csupán jelképesen végezték, úgy, hogy a szóbanforgó tárgyakat az oltáron levő izzó fogóhoz érintették, tehát tűzkeresztségekben részesítették. Ézsaiás is, miután ajkait a szeráf izzó széndarabbal megérintette, tisztává és így kultikus szolgálatra alkalmassá vált. A prófécia második jellegzetessége tehát annak felismerése, hogy Isten mindenhatóságával, abszolút tisztaságával és örökkévalóságával szemben az ember gyarló, bűnös, tisztátalan és múlandó. Isten azonban lehetővé teszi, hogy az ember hozzá közeledjék és bűneitől megtisztuljon.

A látomás harmadik lényeges vonása az azonnali, habozás nélküli készség, amellyel Ézsaiás Istennek hozzá intézett elhívó kérdésére válaszol. Ez a felelet Ézsaiás egész egyéniségét, határozott jellemét nagyszerű fényben mutatja. Amikor a másik nagy próféta, Jeremiás a prófétává való elhívást meghallja, megtorpan a feladat nagysága előtt és később is gyakran reszket, zúgolódik, panaszkodik egyedüllétére, a vállára nehezedő teher és a sok ellenség miatt. Ézsaiás azonban azonnal így szól: „Imhol vagyok én, küldj el engem!” Örömmel lép arra az útra, amit Isten számára kijelöl. Hogy az neki milyen nehézségeket és veszélyeket fog jelenteni, meg sem kérdezi. És amit vállal, egy hosszú életen át a legteljesebb mértékben meg is valósítja.

A nagy időbeli távolság ellenére nagyszerű emberi tulajdonságaival nagyon közel áll hozzánk Ézsaiás, ez a nagyvonalú próféta, ez a talpig ember. Mindaz, ami foglalkoztatja, azóta is a hívő, vallásos ember állandó és véglegesen soha meg nem oldható problémája. Mindaz, amire Istene megbízásából, egy csodálatos látomás alapján népét tanította, ránk hívő emberekre vonatkoztatva most is teljes mértékben időszerű.

Mindaz azonban önmagában még nem elegendő. Újra meg újra alázatos, bűnbánó lélekkel el kell ismernünk gyarlóságunkat, hibáinkat, tévedéseinket, Isten és embertársaink ellen nap-nap után elkövetett cselekedeteinket. És imádkoznunk kell Istenünkhöz, hogy az oltár szent tűzéből vett izzó széndarabbal újra meg újra érintse meg tisztátalan ajkunkat és tisztátalan életünket, hogy lélekben megtisztulhassunk, bűneinktől megszabadulhassunk, a felfelé vezető úton elindulhassunk és az eszményi, tiszta világhoz, az Istenországba áldott világhoz közel érkezhessünk.

És végül áhítatos szívvel, szomjas lélekkel szüntelenül figyelniünk kell egy halk és szelid hangra, Isten felénk hangzó símogató beszédére. És minden pillanatban készen kell lenni az igenlő válasszal, amelynek lényege ez: add, hogy tudjak hinni, bízni és remélni Benned! Add, hogy tudjak családom, egyházam, népem, országom körében magasrendű emberként szolgálni a felebarátot, a Te képedre és hasonlatosságodra teremtett embert!

Szüntelenül áldott, szent lelki élmények után kell sóvárogniunk, hogy újra meg újra megszentelődve, lélekben és szeretetben újjászülve, Isten áldására méltókká magasztosulhassunk. Amen.

Dr. KOVÁCS LAJOS

HIVATÁSUNK ISTEN MUNKATÁRSÁVÁ LENNI

1 Kor. 3,7—9.

Pál apostol második hittérítői útja alkalmával jut el Korintusba. A nyüzsgő, eleven nagyvárost csakhamar megkedveli. Nem csoda, hogy ez a gyülekezet annyira szívéhez nő. Másfél évet tölt e gyülekezetben s örömmel látja, hogy milyen figyelmesen hallgatják az evangéliumot. Talán ezért lepődik meg, amikor hozzá érkezik a hír, hogy a korintusi gyülekezetben a pártoskodás szelleme ütötte fel fejét. De ezen a döbbeneten s meglepetésen felülkerekedik az apostol erős hite és útjára indul az első korintusi levél, hogy helyes útra térítse a pártoskodókat, megnyugtassa a háborgó lelkeket s erőt adjon az egész gyülekezetnek.

Szebben és igazabban ma sem tudnánk megfogalmazni az egységbe fogó hit lényegét, mint Pál apostol tette. A hívőnek szebb s magasztosabb hivatása van, minthogy azt széthúzással, gyűlölködéssel beárnyékolja, mert „mindnyájan Isten munkatársai vagyunk“. Ugyanezért állunk munkánk mezején, akár a magot hintjük, akár öntözzük a növekvő vetést, hogy Istenországa termése bőséges és áldott legyen.

Sokféleképpen próbálták értelmezni, mit ért Pál apostol az „Isten munkatársai“ kifejezés alatt. A mi unitárius felfogásunk az, hogy mi együtt vagyunk munkatársai Istennek. Isten teremtő gondolatának hordozói vagyunk s Vele együtt dolgozunk az egyházunkért. Isten szántóföldje az, amelyen mi szántunk, Isten háza az, amelyet mi együtt építünk. És Isten velünk van ebben a munkában, mint szerető Atya, akivel együtt szántunk, együtt építünk.

Az apostol megfogalmazása azonban elsősorban nekünk lelkészeknek döntő jelentőségű, mert számunkra élethívatus. Mi lehetünk és nekünk kell lennünk Isten munkatársai, akik a hívő lélek barázdájában szórjuk az evangélium magvait, akik az emberi lelket akarjuk szebbé formálni.

Isten munkatársa! Érzitek-e e szavak gyönyörűségét, de nehéz súlyát, felelősségét is? Micsoda cím! Milyen kitüntetés reánk nézve!

Isten örökkévaló és végtelen, mindentudó és mindenható. A tökéletesség maga, akiben nincs változás, akibe torkollik tér és idő.

Isten úgy szól hozzánk, mint az édesanya kis gyermekéhez, mint a mester kis inasához. S hogy valóban munkatársaivá nőjünk, az a legelső, hogy bennünk is kigyúljon a hívatus tüze, hogy lelkünk átforrósodjék hívó szavára.

Második kötelességünk nekünk unitáriusoknak megismerni Istent, akinek munkatársai vagyunk. Kialakítani lelkünkben azt az Istenképet, aki mint szerető Atya él és munkálkodik, s irányítja az életünket. Szükségünk van a helyes istenismeretre, amely lelkünk mindennapi élménye lesz. Csak így tudjuk felfogni céljait.

Ezek a célok itt és most valósulnak meg s a hívő ember által lesznek nyilvánvalóvá. Mindnyájan hordozunk tehát magunkban valamit ez isteni célokból: ki többet, ki kevesebbet. Am nem ez a fontos. Mert Isten világszépítő tervében nem' bír különösebb jelentőséggel, hogy valaki